

допомоги, мобілізований Світовим банком та його партнерами для підтримки України у протистоянні агресії, перевищив 23 млрд. доларів США, з яких понад 20 млрд. доларів США вже було виплачено станом на квітень 2023 року.

Європейський банк реконструкції та розвитку також активно підтримує Україну у протидії російській навалі. Так, Рада директорів ЄБРР в березні 2022 року ініціювала "пакет стійкості" на суму 2 млрд. євро для підтримки України та інших країн, що постраждали. У 2022 році ЄБРР вже надав Україні понад 1 млрд. євро з планами збільшення допомоги до 3 млрд. євро до кінця 2023 року. Фокус пакету спрямований на підтримку "реальної" економіки, зокрема на забезпечення енергетичної та продовольчої безпеки, відновлення залізничного транспорту та інфраструктури, а також підтримку фармацевтичної галузі.

Список використаних джерел:

1. Співробітництво України з міжнародними фінансовими інституціями URL: <https://nato.mfa.gov.ua/pro-ukrayinu/ekonomichne-spivrobitnictvo/spivrobotnictvo-ukrayini-z-mizhnarodnimi-finansovimi-instituciyami> (дата звернення 01.04.2024)

Пивоварська А. О.

Здобувачка 33 групи ФМЕ

Уханова Інна Олегівна

кандидат економічних наук, доцент

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТНК ГАЛУЗІ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Транснаціональні корпорації (ТНК) - це великі міжнародні компанії, які мають підрозділи та філії в різних країнах світу. Вони здійснюють виробництво товарів на міжнародному рівні, користуючись прямими іноземними інвестиціями та маючи прямий контроль над своїми закордонними філіями. Філії ТНК організовують виробництво або надання послуг відповідно до глобальної стратегії материнської компанії. ТНК можуть діяти у різних галузях, включаючи харчову промисловість, легку промисловість, видобувну промисловість тощо. Їхні операції можуть охоплювати виробництво, реалізацію, логістику, маркетинг, дослідження та розвиток [1, с.11].

Транснаціональні корпорації в харчовій промисловості зазвичай займаються виробництвом та переробкою продуктів харчування, які можуть бути реалізовані на різних ринках світу. Вони можуть мати власні ферми, заводи, мережі постачання та магазини, що дозволяють їм контролювати кожен етап виробництва та продажу. Корпорації зазвичай мають значні фінансові та технічні ресурси для впровадження інноваційних технологій у виробництво, а також для проведення масштабних маркетингових кампаній та досліджень ринку. ТНК також можуть брати участь у глобальних торговельних операціях та вести переговори з урядами щодо торговельних угод та регулювання харчового ринку.

Реальність сучасного ринку підтверджує той факт, що наші щоденні покупки споживчих товарів контролюються лише декількома великими транснаціональними корпораціями. Наприклад, такі корпорації, як Nestlé, PepsiCo, JBS, Anheuser-Busch InBev та Tyson Foods, володіють величезними обсягами виробництва та продажів харчових продуктів по всьому світу. Завдяки своїм величезним фінансовим та виробничим ресурсам, ТНК здатні охопити практично всі сегменти ринку - від дитячого харчування до заморожених продуктів та напоїв. Водночас, вони постійно розширюють географію своєї присутності, відкриваючи нові заводи та закупаючи локальні бренди у різних країнах. Такий вплив створює величезну залежність споживачів від цих корпорацій та підкреслює їхню ключову роль у світовій харчовій індустрії.

Із наведених даних у таблиці 1 видно, що Nestle найбільша в світі компанія з виробництва продуктів харчування та напоїв. Володіє більш ніж 2000 брендів у 190 країнах світу, серед яких Nespresso, KitKat, Nescafé, Gerber та інші. ТНК з США, такі як PepsiCo, JBS, Tyson Foods, Archer Daniels Midland Company, Cargill, та The Coca-Cola Company, займають значну частину списку, відображаючи великий вплив американських компаній у галузі харчової промисловості. Кожна компанія має свою унікальну спеціалізацію та асортимент продукції, що включає як м'ясні продукти, так і безалкогольні напої, кондитерські вироби, зернові та багато іншого.

Таблиця 1

Топ-10 найкращих ТНК світу з виробництва харчових продуктів за 2023 рік

№	Назва ТНК	Країна засновниця	Продукція	Дохід від продажу продуктів харчування, (млрд. дол. США)	Загальний дохід (млрд. дол. США)
1	Nestlé	Швейцарія	кава, кондитерські вироби, дитяче харчування тощо	96,244	103,782
2	PepsiCo	США	безалкогольні напої, снеки, бакалійні товари	86,392	86,392
3	JBS	США	м'ясна продукція	77,673	78,056
4	Anheuser-Busch InBev	Бельгія	пиво, безалкогольні напої	57,786	57,786
5	Tyson Foods	США	м'ясна продукція	53,282	53,282
6	Archer Daniels Midland Company	США	борошно, зерно, горіхи, олії, крохмаль тощо	47,970	101,556
7	Cargill	США	м'ясо, зерно, олії тощо	46,200	165,000
8	The Coca-Cola Company	США	безалкогольні напої	43,000	43,000
9	Olam International	Сінгапур	спеції, какао, кава, цукор, зернові культури, тощо	40,600	40,600
10	CHS Inc.	США	зернові й олійні культури	37,460	47,800

Джерело: складено автором на основі [2].

Економічний вплив ТНК у харчовій промисловості є, як позитивним, так і негативним. З одного боку, ТНК можуть залучати іноземні інвестиції, створювати робочі місця та стимулювати економічне зростання в країнах, де вони працюють. Однак діяльність ТНК у харчовій промисловості також може негативно вплинути на місцеву економіку, наприклад, шляхом витіснення малого бізнесу. Крім того, ТНК можуть надавати пріоритет прибутку над соціальною відповідальністю, що призводить до експлуатації праці та погіршення стану навколишнього середовища. Таким чином, розвиток ТНК у галузі харчової промисловості повинен бути спрямованим на досягнення балансу між комерційними інтересами та відповідальністю перед суспільством і навколишнім середовищем.

Список використаних джерел

1. Проблеми розвитку транскордонного співробітництва України в умовах Транснаціональні корпорації : навч. посіб. / С. В. Войтко, О. А. Гавриш, О. О. Корогодова, Т. Є. Моїсеєнко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сикорського, вид-во "Політехніка", 2016. С.11.
2. Teal D. (2023). Top 100 Food & Beverage Companies. Covers the food and beverage processing industry. *Food Engineering*. URL : <https://www.foodengineeringmag.com/articles/101505-2023-top-100-food-and-beverage-companies> (дата звернення: 28.03.2024).

Попазова Д. І.

Здобувачка 33 групи ФМЕ

Уханова І. О.

кандидат економічних наук, доцент

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ІНОЗЕМНИХ ТНК В УКРАЇНІ

На сучасному етапі в Україні діють впливові транснаціональні корпорації, чия активність має значний вплив на економіку України. Протягом років незалежності взаємовідносини між Україною та міжнародними корпораціями постійно змінювались, залежно від міжнародних тенденцій та досягнень у науково-технічному прогресі, приймаючи нові форми. Українське законодавство, яке стосується діяльності іноземних компаній на своїй території, відповідно до змін у зовнішньому середовищі, зазнало певних трансформацій. На сьогоднішній день відносини між транснаціональними корпораціями та Україною регулюються за допомогою законів України «Про господарські товариства», «Про іноземні інвестиції», «Про промислово-фінансові групи в Україні», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про інвестиційну діяльність» [1].